

SLOVENSKI NAROD

Izbeja vsak dan popoldne, izvezmi nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti & Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Plaz na progi pri Zagorju

Med postajama Zagorje in Sava je ogromen plaz zemlje zasul železniško progo — Promet že dopoldne vzpostavljen — Človeških žrtev ni bilo

Zagorje 5. novembra.

Davi okoli pol 3. se je odrgal med postajama Zagorje in Sava s hriba na desni strani Save ogromen plaz skalovja in ilovice ter zasul oba železniška tira tako da je bil onemogočen vsak železniški promet. Z obeh postaj so takoj telefonirali progovni sekciji v Zidanem mostu na pomoč. Na kraj nesreče se je odpeljal poseben vlak s progovnimi delavci, ki so z velikim trudom do 7.15 zjutraj očistili prvi levi zunanji tir tako da ga je lahko brez nevarnosti pasiral expresni vlak OSE. Ekspresni vlak je imel precejšnjo zamudo, ker je prispel v Ljubljano zamudo ob 4.26 šele ob 8.06. Veliko zamudo so imeli tudi dunajski brzovlak, poštinski vlaki ter beograjski brzovlak, ki je prispel v Ljubljano šele ob 8.45.

O nesreči je bila takoj obveščena tudi železniška direkcija v Ljubljani. Ob četrti na 5. zjutraj se je že odpeljala s posebnim vlakom komisija pod vodstvom šefa ing. Müller-Petriča na kraj nesreče, da ugotovi vzrok. Zastlanih je

bil čuvaj bližnje čuvajnice, ki je izpovedal, da je čul ob pol treh silno bobnenje s hriba v smeri proti Savi. Takoj mu je bilo jasno, da se je pripetila nesreča. Odhitel je na progo in se kmalu prepričal, da sta oba tira zasuta s kamenjem, ilovico, in borovci, ki jih je mogočen plaz izruval s koreninami vred.

Kakor znano, je proga od Save proti Zidanemu mostu radi visokih, skoro navpičnih skal ena najbolj nevarnih v področju ljubljanske železniške direkcije. Zato se vrši zlasti ob deževnih dneh obhod proge v obeh smereh — od Zidanega mosta proti Savi in obratno vsake dve uri. Za obhod so določeni posebni obhodniki.

S kakšno silo je udarilo plazovje na oba železniška tira, je najbolje razvidno iz tega, da so se tračnice v dolžini več deset metrov skrivile ter da so jih morali zamenjati. Le izredno požrtvovalnemu delu naših vrlih železniških delavcev pod vodstvom šefa progovne sekcije v Zidanem mostu ing. Sedlaka

se je zahvaliti, da je bil levi zunanji tir že ob 7.15 toliko popravljen, da so vlaki lahko vozili po njem.

Desni notranji tir je bil očiščen šele dobre tri ure pozneje in prav tako postavljen nov tir. Do 10. ure se je mogel vršiti promet v obeh smereh le po enem tiru. Ob 10. sta bila oba tira že toliko popravljena, da je zopet omogočen redni promet. Delo na progi ob zaključku lista še traja, ker je treba zavarovati ves teren s hriba proti železniški progi.

Pazljivosti čuvaja, ki je takoj, ko se je prepričal, da je proga zasuta, obvestil bližnjo postajo, se je zahvaliti, da se ni pripetila nesreča, slična oni v Rajhenburgu. V nasprotnem primeru bi OSE zavozil preko plazovja v Savo, ki je zlasti na kraju nesreče zelo deroča. Kakor znano, se je tako strašna nesreča pripetila med svetovno vojno. Veliko število potnikov je bilo mrtvih in težko ranjenih. Podrobnosti o takratni nesreči niso znane, ker vojna cenzura ni dopustila poročati o nji.

Dr. Tuka ni izvoljen

Dr. Tuka ni bil izvoljen pri drugem skrutiniju, ker je Hlinkova stranka opustila njegovo kandidacijo

Praga, 5. novembra. V vsej javnosti je vzbudilo veliko presenečenje, ko se je zvedelo, da bivši poslanec Hlinkove slovaške klerikalne stranke dr. Tuka, ki je bil obsojen zaradi veleizdaje, pri drugem skrutiniju ni bil izvoljen. Vodstvo slovaške klerikalne stranke je še v soboto razglasilo, da vztraja pri Tukovi kandidaturi ter da ga bo kandidiralo pri drugem in tretjem skrutiniju. To pa se ni zgodilo in dr. Tuka, ki je ostal brez mandata, bo moral potemtakem odsedeti svojo kazen. V političnih krogih sodijo, da

si je Hlinka v zadnjem trenutku premislil in iz politične oportunitete opustil Tukovo kandidacijo. Zdi se, da si je hotel Hlinka na ta način zagotoviti možnost zopetnega vstopa v vladno koalicijo.

Praga, 5. novembra. AA. ČTK poroča: Pri končnem pregledu mandatov in števila oddanih glasov je bilo ugotovljeno, da so stranke dosedanje vladne večine prejele od 300 mandatov samo 147. S tem so izgubile večino, ki so jo imele po prejšnjih volitvah s 162 mandati, kasneje pa s 150.

Bilanca poslovanja Narodne banke

Sklepi upravnega odbora Narodne banke — Zmanjšanje državnega dolga — Odtegljaji za raztrgane bankovce

Beograd, 5. novembra. Včeraj je bila seja glavnega upravnega odbora Narodne banke, ki so se je udeležili vsi člani odbora iz Beograda in drugih krajev. Na seji je bil prečitan in odobren zapisnik zadnje seje, nakar je bila odobrena uredba o zavodu za izdelovanje bankovcev Narodne banke kraljevine Jugoslavije, kakor tudi pravilnik o osobi tega zavoda.

Na seji so bili prečitani nadalje statistični podatki o letošnjem poslovanju Narodne banke do 31. oktobra ter primerjava z lanskimi statističnimi podatki za isto dobo. Iz teh podatkov je razvidno, da so se državni dolgovi pri Narodni banki zmanjšali za 110 milijonov dinarjev, ziro račun pa povečali za 650 milijonov dinarjev. Ta okoliščina pomeni brez dvoma, da je v državi denar, da se istočasno prihaja k normalizaciji razmer in da se posamezni zavodi in privatniki vzdržujejo z izdajanjem posojil. Kovinska podlaga se je povečala za približno 10 milijonov zlatih dinarjev, od katerih je 33,700.000 dinarjev v pravem zlatu, ostanek pa v devizah. Ta okoliščina je posebno zadovoljiva, ker je treba upoštevati, da računa Narodna banka angleški fund po 250 zlatih dinarjev, dolar pa za 8,5 zlatih dinarjev. Promet novčanic se je skoro prav tako kakor lani nekoliko zmanjšal in sicer za 13 milijonov dinarjev. Tudi posojila so se zmanjšala in sicer skupno za 122 milijonov dinarjev. Brez dvoma dokazuje ta okoliščina velik uspeh Narodne banke ter izredno uspešno in dobro poslovanje uprave te naše največje in najvažnejše denarne ustanove v državi.

Zatem je bil sprejet pravilnik o izplačevanju odškodnine za dele bankovcev, ki so raztrgani. Ta pravilnik je bil izdelan na podlagi čl. 106 statuta Narodne banke ter vsebuje v glavnem svoječasno sprejete sklepe glavnega upravnega odbora Narodne banke. Po tem pravilniku se ne izplača nobeno povračilo za dele novčanic, ki so manjši od 1/5 površine novčanic. V polnem iznosu vrednosti se bodo izplačevale tudi one raztrgane novčance, ki jim manjka en del, toda pod naslednjimi pogoji:

Za novčance po 1000 in 100 Din se bo izplačevala polna vrednost samo v slučaju, ako jim bo manjkalo kosček, ki zavzema 32-ti del celokupne novčance skupno z okvirjem, za ostale novčance pa samo, ako bo manjkalo kosček, ki bo obsegal največ 16-ti del celokupne novčance skupno z okvirjem. Raztrgani deli se bodo nadomestili in zamenjali v centrali pri založnem oddelku, v podružnicah pa bodo vršili zamenjavo in nadomestilo upravniki podružnic ali njihovi namestniki. Povračilo se takoj izplača. Pri izplačevanju novčanic se od ocenjene vrednosti vsakega predloženega dela odbije na račun fabričarskih stroškov: za del, ki znaša nad polovico novčanic pri novčanicah po 1000 Din 3 Din, pri novčanicah po 100 in 50 Din 2 Din, pri novčanicah po 20 in 10 Din 1 Din in končno pri novčanicah po 5 Din 50 par. Za dele, ki znašajo polovico ali manj kot polovico novčanic, se plača polovica zgoraj navedenih fabričarskih stroškov. Od nepredloženih delov novčanic pripade povračilo v korist države.

Ogromen poset naše razstave v Barceloni

V nedeljo je posetilo jugoslovnski paviljon 60.000 ljudi — Jugoslovnski razstavljaki dobili največje število najvišjih odlikovanj

Barcelona, 5. novembra. Na mednarodni razstavi v Barceloni vzbuja jugoslovnski paviljon vedno večjo pozornost. Tekom nedelje si je ogledalo jugoslovnski paviljon 60.000 ljudi, kar predstavlja rekordno število na barcelonski svetovni razstavi. Mednarodno razsodišče, ki je ocenilo razstavljake, je priznalo jugoslovnskim razstavljakom največje število najvišjega priznanja, t. j. Grand Prix. Izmed 180 jih je bilo priznanih jugoslovnskim razstavljakom, združenim v jugoslovnskem paviljonu, 87. Med tremi najlepšimi in najvzornejšimi paviljoni, ki jim je bila priznana posebna nagrada, je jugoslovnski prvi.

Pirotske konvencije uveljavljene

Beograd, 5. novembra. Z današnjim dnem stopijo v veljavo pirotske konvencije za dobo treh mesecev, kakor je bilo na predlog naše vlade dogovorjeno z Belgijo. Med tem časom se bodo v Sofiji nadaljevala pogajanja za ureditev vseh ostalih še ne rešenih vprašanj. Naša delegacija za ta pogajanja bo odpotovala 16. t. m. v Sofijo.

Deklaracija francoske vlade

Pariz, 5. novembra. Ministrski predsednik Tardieu bo na prvi prihodnji seji zbornice prečital deklaracijo vlade, v kateri bo na kratko označen njen program. Obširnejše bosta govorila o programu vlade Tardieu in Briand povodom debate o interelacijah glede notranje in zunanje politike, ki se bo vršila takoj po prečitavanju vladne deklaracije. Tardieu bo obširno govoril o smernicah notranje politike, Briand pa bo poročal o zunanje političnem položaju in o smernicah svoje bodoče politike. Za sejo zbornice vlada veliko zanimanje.

ker se bo že na tej seji pokazalo, s kako večino lahko računa vlada pri izvajanju svojega programa.

Smrt srbskega pesnika
Beograd, 5. novembra. AA. Davi ob 1.30 je preminul v prestopnici znani književnik in pesnik Veljko Miličević.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.82, Berlin 13.5075 — 13.5375 (13.5225), Bruselj 7.9123, Budimpešta 9.8987, Curih 1004.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9507, London 275.42 — 276.22 (275.82), Newyork 56.325 — 56.325 (56.425), Pariz 222.74, Praga 167.06 — 167.85 (167.45), Trst 295.15 — 297.15 (296.15).

ZAGREBSKA PREDBORZA.
Devize: London 275.85, Newyork 56.42, Pariz 222.75, Milan 296.20, Curih 1095.90, Berlin 1352.25, Dunaj 795, Praga 167.40.

Efekt: posojilo 85, vojna škoda 429 do 430.

INOZEMSKA BORZA.
Curih: London 25.17, Newyork 515.90, Pariz 20.32875, Milan 27.025, Madrid 72.90, Berlin 123.41, Dunaj 72.54, Beograd 9.1265, Praga 15.28375, Bukarešta 3.0825, Budimpešta 90.175, Sofija 3.2225, Varšava 57.85.

Na Bolgarskem se umori nadaljujejo

Zopet štirje novi politični umori — Samomor v operi

Sofija, 5. novembra. Po vsej Bolgarski se nadaljujejo politični umori. Samo tekom minule nedelje in ponedeljka so bili izvršeni štirje umori. V Sofiji je bil od neznanec napaden trgovec Stojan Cergarov. Napadalec so ga obdelali z nožmi tako, da so ga nezvestnega prepeljali v bolnico. V Razlogu v bližini Džumaje je neki Atanasov ubil pred tamošnje čitalnice Josipa Velikova iz Klustendila ter težko ranil direktorja gimnazije Dantova. V Haskovu je ustrelil poročnik Hristov nekoga policijskega agenta, ki je ostal na mestu mrtve. Vzrok napada še ni pojasnjen. Tem umorom, ki so vsi političnega

značaja, je sledil snoči še četrti umor v Varni, kjer so makedonstvujuči ubili tamošnjega trgovca Dimitria Radeva. Morili so v vseh štirih primerih pobegnili in jih bolgarske oblasti doslej seveda še niso izsledile.

Sofija, 5. novembra. Pri snočni predstavi »Fausta« je v sofijški operi izvršil samomor neki Dragan Mihajlov. V trenutku, ko je pevec na odru zapel znano: »Za te umiram.« je počil v parterju strel in Mihajlov se je zgrudil mrtve. Vzrok samomora, ki je izzval med publiko veliko paniko, ni znan.

Protifašistična akcija v inozemstvu

V Bruslju je došlo do ponovnih izpadov proti italijanskim fašistom, dočim so v Monacu nasprotniki fašizma porušili poslopje fašističnega tajništva

Pariz, 5. novembra. AA. Po poročilu iz Bruslja je bila vržena snoči pred poslopjem italijanske zbornice bomba, ki pa ni eksplodirala. Preiskava še ni mogla izslediti krivcev, ki so pripravili atentat.

Bruselj, 5. novembra s. »Le Peuple« poroča, da je prišlo v nedeljo popoldne pred tukajšnjim ljudskim domom do pretepa med socialistično mladino in italijanskimi fašisti, pri katerem so bili ranjeni 4 Italijani in 3 socialisti.

Monacovo, 5. novembra. Snoči je eksplodirala v tukajšnjem tajništvu italijan-

skih fašistov bomba, ki jo je vrigel neznanec skozi okno v trenutku, ko bi se imela vršiti seja odbora. Slučajno je bila seja v zadnjem trenutku odpovedana ter ni bil pri eksploziji nihče ubit. Porušeno pa je poslopje ter je materialna škoda precej velika. Domneva se, da gre za masševalni čin protifašistov, ki razvijajo v zadnjem času živahno akcijo po vsej Evropi. Atentat je povzročil v mestu veliko razburjenje. Policija je uvedla strogo preiskavo, vendar pa doslej ni mogla izslediti storilcev.

Izpremembra režima na Španskem

Oficijelna izjava španske vlade o napovedani izpremembu režima

Madrid, 5. novembra. Glede na vesti, ki se širijo v zadnjem času o presnovi španskega režima, je vlada izdala snoči uradno obvestilo, da je direktorij, ki je l. 1920 prevzel državno oblast v svrhu preprečenja popolnega propada države, res sklenil, da pripravi pot za povratek v normalne razmere. Motijo pa se oni, ki so spravili pred l. 1920 državo na rob propada, če mi-

slijo, da bodo sedaj zopet prišli na krmilo in nadaljevali svoje pogubno delo. Izpremembra se bodo izvršile le stopnjema in polagoma. Če bi se izkazalo, da bi bile še preuranjene, bo znova vzpostavljena diktatura. Zbornica bo sklicana šele januarja in šele potem bo vlada sklepala o tem, v kakem obsegu naj bi se izvršila rekonstrukcija kabineta.

Uredba o policijskih predstojništvih

Beograd, 5. novembra. Današnje »Službene Novine« objavljajo uredbu notranjega ministrstva o ustanovitvi policijskih predstojništev v večjih mestih izven sedežev banovine. V dravski banovini se ustanovita predstojništvi mestne policije v Mariboru in Celju. Sedanja državna policija preneha po tej uredbi obstajati v teh mestih z 31. decembrom, s 1. januarjem 1930 pa prično poslovali v smislu te uredbe novoustanovljene mestne policije. Pristojni bani morajo ukreniti vse potrebno, da bodo mogla policijska predstojništva v določenem roku redno poslovati.

Demanti vesti o smrti angleškega kralja

Pariz, 5. novembra. AA. Snoči je radiopostaja na Eifflovem stolpu razširila vest, da je preminul angleški kralj Jurij. Postaja se je sklicevala na obvestilo, ki ga je o tem dogodku baje prejela od poročevalske agencije »Havas«. Vest je vzbudila v Parizu in Londonu in po vsej Evropi ogromno senzacijo. Danes pa objavlja »Havas« komunikacijo, v katerem ugotavlja, da te vesti ni oddala. Preiskava je ugotovila, da je snoči tekom emisije neznana oseba poklicala na telefon šefa postaje in se mu predstavila kot zastopnik agencije »Havas« ter mu sporočila, da je umrl angleški kralj Jurij. Na postaji ni nihče podvomil v istinitost te vesti, ki je bila takoj oddana po radiu v svet. Ker so se takšni primeri v zadnjem času ponovili, naproša »Havas« vse liste in ustanove, naj senzacijo ne poročila vedno prekontrolirano.

Smrt v tramvaju

Beograd, 5. novembra. Davi je nenadoma umrla med vožnjo v tramvaju neka mlada elegantno občeena dama. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer pa niso mogli ugotoviti niti njene identite, niti vzroka njene nenadne smrti.

Afera v berlinskem sovjetskem poslaništvu

Pred odpoklicem sovjetskega poslanika v Berlinu

Berlin, 5. novembra. Po informacijah iz tukajšnjih ruskih emigrantskih krogov bo sledila na berlinskem sovjetskem poslaništvu v kratkem slična afera, kakor je bila nedavno zabeležena na pariškem poslaništvu povodom bega poslanskega svetnika Besedovskega. V Berlin je prispel pred par dnevi generalni pooblaščenec GPU Rösemann, ki ima nalogo, da očisti vsa evropska sovjetska zastopstva nezanesljivih elementov, ki so se oddaljili od Stalinske politike. Rösemann je že pričel z zasliševanjem osebja berlinskega poslaništva. Berlinski poslaniški uradniki so baje osumljeni, da so pomagali Besedovskemu na be-

